

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМ. ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

RENAВ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ДІТЕЙ З ОРГАНІЧНИМ УРАЖЕННЯМИ НЕРВОВОЇ
СИСТЕМИ**

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни

другого (магістерського) рівня вищої освіти

ступінь вищої освіти – Магістр

галузь знань – 22 Охорона здоров'я

спеціальність - 227 Фізична терапія, Ерготерапія

спеціалізація – 227.1 Фізична терапія та 227.2 Ерготерапія

Львів 2019

Навчальна програма з дисципліни «Фізична терапія дітей з органічними ураженнями нервової системи» для студентів спеціальності 227 Фізична терапія та ерготерапія.

XI семестр (денна форма навчання), XI семестр (заочна форма навчання).

РОЗРОБНИК: доцент, к.фіз.вих. і с. Ціж Л.М.

Навчальна програма ЗАТВЕРДЖЕНА на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Протокол від “2” вересня 2019 року № 1
Завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

(Коритко З.І.)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету спорту
Протокол від _____ 20 ____ року № _____

Голова _____ (Данилевич М. В.)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету П та ЗО
Протокол від “ ” _____ 20 ____ року № _____

Голова _____ (Сидорко О. Ю.)

Оновлена редакція з врахуванням рекомендацій партнерів РЕНАВ.

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Протокол від “18” листопада 2019 року № 7
Завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

(Коритко З.І.)

Розроблено Ціж Л.М., ЛДУФК у рамках проекту РЕНАВ. Дані матеріали є надбанням проекту РЕНАВ.

(с) 2019, фізична терапія, РЕНАВ. Усі права захищено. При використанні матеріалів посилання на автора та першоджерело обов'язкове.

© 2019, ЛДУФК

РЕЦЕНЗІЯ

на навчальну програму з дисципліни
«Фізична терапія дітей з органічними ураженнями нервової системи»
другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності – 227 Фізична терапія, ерготерапія

Навчальна програма з дисципліни «Фізична терапія дітей з органічним ураженнями нервової системи» розроблена з урахуванням вимог освітньо-професійних програм та освітньої програми ЛДУФК імені Івана Боберського за якою здійснюють підготовку магістрів спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Програма передбачає викладення навчального матеріалу обсягом у 3 кредити ECTS, за 2 змістовими модулями. Загальний обсяг дисципліни за програмою складає 90 годин, з яких 30 години аудиторних, що становить 33,3% від загального обсягу і 60 годин для самостійної роботи студентів, що становить 66,6% від загального обсягу.

Програма має структуру, де визначено мету й завдання дисципліни, основні вимоги до рівня знань, умінь і навичок студентів, зміст навчання, описано передбачувані програмні результати та компетентності, досягнення яких реалізується в ході навчання. Зміст програми диференційовано на два взаємопов'язані змістовні модулі. Вивчення програмового матеріалу побудоване з урахуванням міжпредметних зв'язків.

Викладання дисципліни за поданою програмою дозволить отримати знання щодо особливостей фізичного розвитку дітей з органічними ураженнями нервової системи, його відмінності в порівнянні фізичним розвитком здорових дітей.

Внаслідок вивчення дисципліни студенти повинні вміти визначити основні проблеми у дітей з органічними ураженнями нервової системи, підібрати адекватні засоби та методи фізичної терапії, скласти програму реабілітаційного втручання для використання у практичній діяльності.

На основі викладеного матеріалу є доцільним схвалити і рекомендувати подану програму для викладання дисципліни «Фізична терапія дітей з органічними ураженнями нервової системи» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності – 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Рецензент:

доцент кафедри фізичної реабілітації
кандидат наук з фіз. вих. та спорту
(спеціальність 24.00.03 «Фізична реабілітація»),
комунальний заклад вищої освіти «Хортицька
національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради;
Голова ГО «Всеукраїнське об'єднання
фізичних терапевтів»

Баришок Т.В.

РЕЦЕНЗІЯ

на навчальну програму з дисципліни
«Фізична терапія дітей з органічними ураженнями нервової системи»
другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності – 227 Фізична терапія, ерготерапія

Подана до розгляду навчальна програма з дисципліни «Фізична терапія дітей з органічними ураженнями нервової системи» розроблена з урахуванням вимог ОПП та навчальних планів для навчальних закладів, що здійснюють підготовку магістрів спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія.

В програмі передбачається викладення навчального матеріалу за 3 темами у логічній, методично побудованій послідовності з урахуванням сучасних вимог до рівня знань магістра. Загальний обсяг дисципліни за програмою складає 90 годин, з яких 30 години аудиторних. Програма передбачає викладення навчального матеріалу обсягом у 3 кредити ECTS, за 2 змістовими модулями.

Програма має структуру, де визначено мету й завдання дисципліни, основні вимоги до рівня знань, умінь і навичок студентів, зміст навчання, описано передбачувані програмні результати та компетентності, досягнення яких реалізується в ході навчання. Зміст програми диференційовано на два взаємопов'язані змістовні модулі. Вивчення програмного матеріалу побудоване з урахуванням міжпредметних зв'язків.

Викладання дисципліни за поданою програмою дозволить отримати знання щодо особливостей фізичного розвитку дітей з органічними ураженнями нервової системи, його відмінності в порівнянні з фізичним розвитком здорових дітей, застосування методів та засобів фізичної терапії.

Внаслідок вивчення дисципліни студенти повинні вміти визначити основні проблеми у дітей з органічними ураженнями нервової системи, підібрати адекватні засоби та методи фізичної терапії, скласти програму реабілітаційного втручання для використання у практичній діяльності.

В цілому робоча навчальна програма відповідає методичним вимогам, спрямовує викладача на підготовку висококваліфікованого фахівця.

Підсумовуючи викладене, вважаю, що рецензовану програму навчальної дисципліни «Фізична терапія у неонатології та педіатрії» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності – 227 Фізична терапія, можна рекомендувати для викладання.

Рецензент:

канд.наук. з фіз.вих і спорту, доцент
Завідувач каф. спортивної медицини,
здоров'я людини ЛДУФК
ім. Івана Боберського

Програма вивчення навчальної дисципліни за вибором « Фізична терапія дітей з органічними ураженнями нервової системи» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра зі спеціальності 227 фізична терапія, ерготерапія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є засоби і методи фізичної терапії при роботі з дітьми з органічними ураженнями нервової системи.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна тісно пов'язана із іншими науками медико-біологічного циклу: анатомією, фізіологією, патологічною анатомією, патологічною фізіологією, пропедевтикою та семіотикою захворювань нервової системи, фізіотерапією, масажем, а також з теорією та методикою фізичного виховання, біомеханікою, терапевтичними вправами

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Дослідження нервової системи у дітей
2. Особливості фізичної терапії дітей з органічними ураженнями нервової системи

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Фізична терапія дітей з органічними ураженнями нервової системи» є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок для проведення фізичної терапії дітей з органічними ураженнями нервової системи.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Фізична терапія дітей з органічними ураженнями нервової системи» є отримання студентом навичок щодо особливостей захворювань у дітей різного віку, проведення обстеження дітей та складання програми фізичної терапії, а саме: розробити і вміти застосувати методи та засоби фізичної терапії для реабілітаційного заняття з дітьми, оцінити вплив фізичної терапії впродовж часу занять при органічних ураженнях нервової системи у дітей.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати : особливості розвитку дітей різного віку, захворювання та порушення нервової системи характерні для дитячого віку, особливості застосування фізичної терапії у дітей з органічними ураженнями нервової системи.

вміти : проводити необхідні обстеження, визначати найбільш проблемні сфери пацієнта та розуміти їх причину, обґрунтувати застосування тих чи інших засобів та методів фізичної терапії дітей різного віку з органічними ураженнями нервової системи, попередження загострень і ускладнень, відновлення здоров'я і працездатності, враховуючи при цьому покази чи протипокази до їх використання.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години/ 3 кредити ECTS.

Навчальна дисципліна допомагає досягнути наступних програмних результатів згідно стандарту вищої освіти України, другий (магістерський) рівень вищої освіти, ступінь вищої освіти – Магістр, галузь знань – 22 Охорона здоров'я, спеціальність – 227 Фізична терапія, ерготерапія, спеціалізація – 227.1 Фізична терапія: **ПР01, ПР02, ПР03, ПР05, ПР 06, ПР07, ПР08, ПР09, ПР10, ПР11, ПР12, ПР13, ПР14, ПР15, ПР16, ПР17**

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Дослідження нервової системи у дітей

Тема 1. Особливості дослідження нервової системи у дітей

1. Анатомо-фізіологічні особливості нервової системи у дітей різного віку;
2. Методи дослідження нервової системи у дитячому віці;
3. Патологічні рефлекси.

Змістовий модуль 2. Особливості фізичної терапії дітей з органічними ураженнями нервової системи

Тема 2. Основні захворювання та порушення нервової системи у дітей.

1. Дитячий церебральний параліч: етіологія, патогенез, класифікація;
2. Характеристика форм ДЦП;
3. Рухові порушення у дітей з церебральним паралічем. Класифікація GMFCS;

Тема 3. Фізична терапія дітей з органічними ураженнями нервової системи

1. Реабілітаційне обстеження;
2. Визначення проблем у дітей з ЦП, які базуються на МКФ – ДП;
3. Складання цілей реабілітації у SMART форматі;
4. Методи та засоби фізичної терапії дітей з органічними ураженнями нервової системи.
5. Сенсорномоторна реабілітація
6. Загальні принципи реабілітації дітей зі спастичністю
7. Застосування ботулотоксину А у дітей зі спастичністю

3. Рекомендована література

Основна:

1. Антоник В. І. Анатомія, фізіологія дітей з основами гігієни та фізичної культури / В. І. Антоник, І. П. Антоник, В. Є. Андрианов. – Київ: Професіонал, центр навчальної літератури, 2019. – 336 с.
2. Анатомія та фізіологія дитини: Навчальний посібник / Мардар Г.І., Халаїм Є.А., Бабак С.В., Марценяк І.В. – Чернівці: Рута, 2012. – 175 с.
3. Болезни детей старшего возраста: Руководство для врачей. – М.: Мед пресс-информ, 2012. – 608 с.
4. Епифанов В.А. Лечебная физическая культура и массаж. – М.: ТЕО ТАР-МЕД, 2012. – 558 с. 6. Реабилитация детей с ДЦП / [Е. В. Семёнова, Е. В. Клочкова, А. Е. Коршикова-Морозова та ін.]. – Москва: Лента Книга, 2018. – 584 с. – («Азбука милосердия»: методические и справочные пособия).
5. Jan Stephen Tecklin Pediatric Physical Therapy / [edit by] – Fifth edition, Lippincott Williams & Wilkins, 2015. – 765 p.
6. Kuliński W. Fizjoterapia w pediatrii / W. Kuliński, K. Zeman, T.Orlik - Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2012. – 396 s.
7. Campbells Physical Therapy for Children Expert Consult 5th revised Edition, by Robert J. Palisano, Margo Orlin, Joseph Schreiber, 2016. - 1104 p.
8. Pediatric Rehabilitation, 5 th revised Edition: Principles and Practice by Michael A. Alexander, Dennis J. Matthews, 2015. – 636 p.

Допоміжна:

1. Лильин Е.Т. Комплексная реабилитация детей и подростков с артериальными гипертониями и гипотониями / Е.Т. Лильин, А.П. Королев, О.С. Цека. – М.: ОАО «Издательство «Медицина»», 2007. – 114 с.
2. Мутафян О.А. Врожденные пороки сердца у детей. – СПб.: «Невский диалект», 2002. – 331 с.
3. Педіатрія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів IV рівня акред. / За ред. проф. О.В. Тяжкої. – Вид. 5-те випр. та допов. – Вінниця: Нова книга, 2018. – 1152 с.
4. Панаев М.С. Основы массажа и реабилитации в детской педиатрии / М.С. Панаев – Ростов н/Д: Феникс, 2003. – 320 с.
5. Реабілітаційний супровід навчання неповносправних дітей: методичний посібник / Укл.: А. Луговський, М. Сварник, О. Падалка. — Львів: Колесо, 2008. — 144 с.
6. Слободян Л.М., Діагностика захворювань та реабілітація дітей / Л.М. Слободян, В.Ф. Лобода, Н.Б. Процайло – Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. – 614 с.
7. Ціж Л. Реабілітаційне обстеження дітей із церебральним паралічем із порушеним стереотипом ходи / Любов Ціж, Олександр Годчук // День студентської науки : зб. матеріалів щоріч. студ. наук. конф. - Львів, 2019. - С. 129 - 131. / <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/22814>
8. Introduction to physical therapy, fifth edition, 2016, Michel A. Pagliarulo, 400ps.
9. Szmigiel C. Podstawy diagnostyki i rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej - tom I i II / C. Szmigiel - AWF Kraków, 2010. - 589 s.

Інформаційні ресурси інтернет

1. Международная классификация функционирования, ограниченный жизнедеятельности и здоровья детей и подростков [Электронный ресурс]. – 2016. – Режим доступа до ресурсу: <http://www.who.int/publications/list/2016/icd-children/ru/>.
2. <http://formula-rukhu.com.ua/napriamky-diialnosti-reabilitatsiia-v-pediatrici/>
3. <https://www.msp.gov.ua/content/reabilitaciya-ditey-z-invalidnistyu-vnaslidok-dityachogo-cerebralnogo-paralichu.html>
4. Клінічні настанови "Органічні ураження нервової системи у дітей", 2013 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : URL: https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2013_286ykpmd_tserparal_dity.pdf
5. Surveillance of Cerebral Palsy in Europe (SCPE) [Electronic resource] // Access mode: http://www-rheop.ujf-grenoble.fr/scpe2/site_scpe/
6. Шкала великих моторних функцій (Gross Motor Function Measure - GMFM) // Все про ДЦП. Інформація для пацієнтів, їх сімей та спеціалістів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: <http://www.dcp.com.ua/sites/default/files/GMFM-blank-ukr.pdf>.
7. Система класифікації великих моторних функцій (GMFCS) // Все про ДЦП. Інформація для пацієнтів, їх сімей та спеціалістів [Електронний ресурс]. - Режим доступу : URL: <http://www.dcp.com.ua/GMFCS/>.
8. Manual Ability Classification System for children with cerebral palsy 4 - 18 years [Electronic resource]. - Way of access: URL: <http://www.macs.nu/download-content.php> - Title from the screen.

4.Форми підсумкового контролю успішності навчання – залік

Засоби діагностики успішності навчання Контроль засвоєння матеріалу включає поточний контроль (присутність та активна участь на заняттях, робота з он-лайн платформою, виконання тестів, контрольні роботи за двома змістовими модулями, мультимедійна презентація, практичні навички. Сумарна оцінка виставляється за 100-бальною шкалою.

5.Залікові вимоги

1. Класифікація ДЦП
2. Супутні неврологічні порушення ДЦП
3. Характеристика спастичних форм
4. Назвіть та опишіть типи атетозу (гіперкінетичної форми)
5. Постнатальні (післяпологові) причини виникнення дитячого церебрального паралічу (ДЦП)
6. Опишіть атонічно-астатичну форму ЦП
7. Перелічіть пренатальні (внутрішньоутробні) причини виникнення ЦП
8. Опишіть положення дитини зі спастичною диплегією при повороті зі спини на живіт
9. Опишіть геміпаратичну форму ЦП
- 10.Опишіть положення дитини на спині зі спастичною геміплегією

- 11.Опишіть, яким чином проводиться перевірка довжини коротких привідних м'язів стегна та активний розтяг камбалоподібних м'язів при ДЦП
- 12.Опишіть, яким чином проводиться перевірка довжини литкових м'язів та активний розтяг коротких привідних м'язів при ДЦП
- 13.Назвіть положення для нормалізації тонусу
14. Назвіть положення для тренування контролю голови
15. Які функції великої моторики доцільно обстежити у дитини з ЦП
16. Які функції для самоогляду доцільно обстежити у дитини з ЦП
17. Опишіть в чому полягає суть системи інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації
18. Опишіть в чому полягає суть методики Войта
- 19.Опишіть, які завдання ви будете вирішувати у фізичній терапії дітей зі спастичною диплегією
- 20.Опишіть, які завдання ви будете вирішувати у фізичній терапії дітей з
- 21.Опишіть, що таке положення дисоціації та назвіть декілька прикладів
- 22.Опишіть як проводиться тренування поворотів зі спини на живіт у дітей з ДЦП
- 23.Назвіть клінічні форми мовних порушень при ДЦП
- 24.Назвіть вправи для тренування ходи
- 25.Які функції великої моторики доцільно обстежити у дитини з ЦП
- 26.Назвіть фактори формування контрактур та деформацій при ДЦП
- 27.Види контрактур при ДЦП
- 28.Тренування поворотів зі спини на живіт
- 29.Опишіть, які завдання ви будете вирішувати у дітей зі зниженим м'язовим тонусом
- 30.Опишіть, яким чином проводиться корекція патологічної пози при наступному сидінні: розставивши ноги буквою W
- 31.Для чого застосовують лікувальні положення та назвіть вимоги до різних способів фіксації
- 32.Корекція патологічних положень ДЦП
- 33.Картка оцінки основних рухових функцій
- 34.Підбір технічних засобів ДЦП
- 35.Способи переміщення дітей з ЦП
- 36.Завдання фізичної терапії при різних формах ДЦП
- 37.Сенсорномоторна реабілітація
- 38.Бутолотоксин у лікуванні дітей з спастичністю